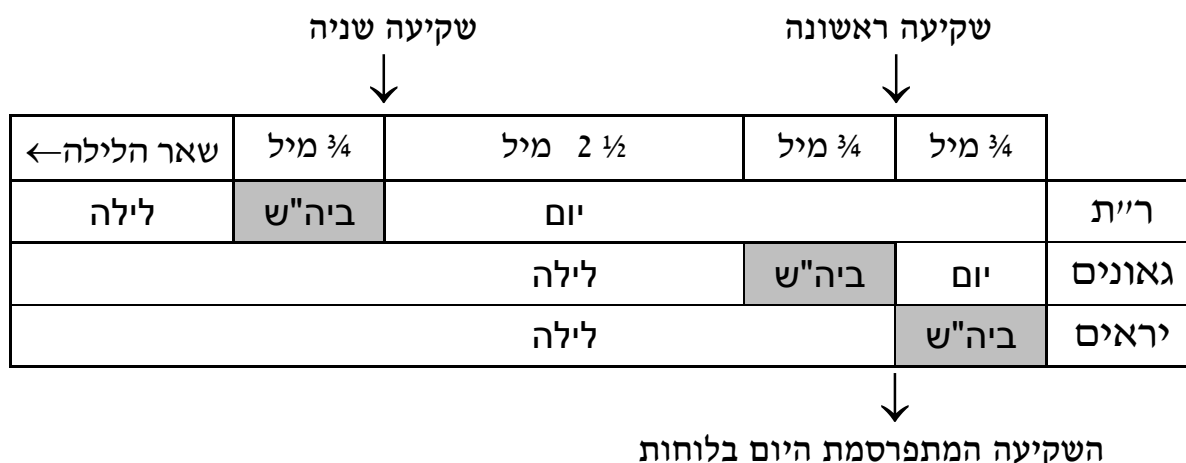

זמן בין-השמשות

זמן תוספת שבת

ש"ס (א"ח 1072, כ)

* יש אומרים שצריך להוסיף מחול על הקודש... שיוסיף (כב) איזה זמן שיהיה ודאי מחול על הקודש...

ביאור האכה

* **י"א שצריך וכו'** – נקטו בלשון **י"א** משום דהרמב"ם חולק ע"ז כמו שמבואר בב"י ועיין בבאור הגר"א שפוסק כהרמב"ם... ובא"ר כתב דלענין דינא נקטינן כה"א הזה משום דכל הראשונים סוברין כן [מסוגיא דר"ה ט' ויומא פ"א] וכן בשו"ע לקמן בסימן רצ"ג ס"ב סתם כה"א הזה... ודע עוד דמדרבנן אפילו להרמב"ם מצוה להוסיף מעט מחול על הקודש וכדמשמע פשטיה דלישנא דהרב המגיד שהובא בב"י... [ולכאורה נראה דגם במוצאי שבת מצוה לכ"ע להוסיף מחול על הקודש מעט דאפוקי שבתא לא גריעא מעיולי אלא דלהרמב"ם יהיה זה מדרבנן ולש"פ מדאורייתא].

ש"ס

(כב) איזה זמן – ולא סגי בהוספה כ"ש אלא שצריך קצת יותר. ושיעור התוספת עם בין השמשות ביחד עולה כמעט חצי שעה... (כג) ...ומי שמחמיר על עצמו ופורש עצמו ממלאכה חצי שעה או עכ"פ שליש שעה קודם שקיעה אשרי לו דהוא יוצא בזה ידי שיטת כל הראשונים... [שעה"צ: היינו אפילו לשיטת רבינו אליעזר ממיץ, ואפילו אם נסבור דמיל הוא כ"ד מינוט, ויוצא בזה מדינא גם התוספת-שבת להרבה אחרונים].

בדבר נסיעה לאנשים בקאר (במכונית) אחר הדלקת הנרות לביהמ"ד סמוך ערך שני מינוטין (דקות) לכל היותר, אם יש איזה חשש איסור, מע"כ ידידי יר"ש ר' משה מעצגער נ"י.

נהנתי מאד אשר מע"כ נזדרז לקיים מצות תוכחה לפי דעתו, ותשואות חן חן למע"כ, וח"ו לי להקפיד בזה, ואי"ה בלא נדר לא אסע עוד משעת הדלקת הנרות בקאר, אף שאין בזה שמץ איסור אף לא משום מראית העין.

כי ידע ידידי אשר איסור מראית העין הוא רק בדבר שנעשה זה ברוב הפעמים באופן האסור והוא עושה זה באופן המותר - אסרו מפני מראית העין, כגון... בנשרו כליו במים אסרו משום מראית העין לשוטחן בחמה במקום שרואין בני"א שיחשדו שכבסן. אבל לעשות דבר היתר מפורסם בשביל איזה אנשים שיטעו לחשוב שהוא דבר איסור - לא אסרו.

ועובדא זו שידוע לכל, שנשים מקבלות שבת בהדלקת הנרות ואנשים מקבלים שבת בתוספת קטן, כי זמן הדלקת הנרות קבעו בעשרים מינוטין קודם השקיעה בכאן וברוב המקומות, ואי"כ הוא דבר מפורסם לכל, אף לנשים, שהאנשים עדיין מותרין במלאכה קרוב ליי"ח מינוט אף לכתחלה אם לא יקבלו שבת.

והשקיעה היתה בפי' ויצא בארבע ושלשים ושתים, והיו עוד אחד עשר מינוטין מהרגע שישבתי בקאר (שהיה ארבע ותשע עשרה); עוד אחד עשר מינוטין למלאכה לכתחלה, שאפשר בזה הזמן ליסע בקאר אף דרך רחוקה חמשה פעמים מהשיעור שעד הישיבה, ועוד ישארו איזה מינוטין לתוספת שבת.

ורק אפשר יש איזה נשים טועות שחושבות שמזמן הדלקת הנרות אסור אף לאנשים, לא שייך לאסור בזה משום מראית העין, דלא איכפת לן שידעו האמת שלאנשים מותר כיון שעדיין לא קבלו שבת. אבל מ"מ כיון שמע"כ כותב שיש ח"ו קלקול לאיזו נשים ואנשים שידמו שיש בזה זלזול לשבת קדש, אראה בלא נדר שלא ליסע עוד בקאר משעת הדלקת הנרות.

(אגרות משה א"ח א/צו)